

Nordisk Centrum for Kulturarvspädagogik

- Delrapport om virksomheden 2007-2008

Indhold:

Sammenfatning	3
NCK:s opgave	4
Organisering	4
NCK:s formidling af viden og erfaringer:	5
- Egen konferencevirksomhed	
- Egen seminarievirksomhed	
- Egen kursusvirksomhed	
- Kursus- og uddannelsesvirksomhed i samarbejde med formel uddannelsessektor	
- Deltagelse i konferencer, seminarier o.l.	
- NCK:s mailliste	
- NCK:s hjemmeside	
NCK:s virksomhedseksperimentelle projekter:	12
- Xpress on tracks!	
- Back on track	
- After work	
- Da jeg var ung! (<i>Erindringsoplevelser i socialpædagogisk tjeneste</i>)	
NCK:s nationale udviklingsprojekter:	14
- Kulturarv, livslångt lärande och social ekonomi	

NCK:s nordiske udviklingsprojekter:	14
- Netværksprojekt om voksnes læring gennem kulturarv	
- Kortlægningsprojekt om voksnes læring gennem kulturarv	
NCK:s europæiske udviklingsprojekter	15
- Staff development from museums in Lithuania	
- YALTCEE (Young Adults Learning Through Cultural Experiences in Europe)	
- European Cultural Heritage	
- Digital Extra	
NCK:s øvrige nationale, nordiske og europæiske virksomhed	16
- EARLALL	
- PASCAL OBSERVATORY	
- European Dialogue platform on Access to Culture	
- LLOAM (Lifelong Learning in Open Air Museums)	
- FRI (Organisationen av Sveriges Friluftsmuseer)	
- Arkivpedagogisk Forum	
- Nordiskt arkivpedagogisk netværk	
- Midtjysk Videncenter for kulturarvspædagogik og Danmarks Pædagogiske Universitet	
- Den gamle By og Århus Universitet	
- Norges Tekniske Universitet i Trondheim (NTNU)	
NCK:s indsatser for kulturarvspædagogisk forskning	21
NCK:s øvrige indsatser for at øge kulturarvspædagogikkens status	22
- NCK:s årspris	

Nordisk Centrum for Kulturarvspädagogik

- Delrapport om virksomheden 2007-2008

Sammenfatning:

På rekordtid er det lykkedes NCK at etablere sig i svensk, nordisk og europäisk sammenhæng som en aktör indenfor feltet kulturarvspädagogik, som er både velkendt og anderkendt.

Midlerne til dette har været trefoldige og bestået af (1) evenementer (konferencer, seminarier, workshops, kurser), (2) informations- og erfaringsindsamling og spredning samt (3) forsknings- og udviklingsprojekter.

Det har under delrapportperioden vist sig at være en rigtig iaggtagelse, at der er behov for at kraftsamle i Norden på kulturarvsområdet, at der er dynamik i at lade arkiv-, museums-, kulturmiljö- og kunstmuseumspädagogerne mødes samt at NCK-konceptet har gjort NCK og det bagvedliggende institutioner til attraktive samarbejdspartnere både nordisk og europäisk.

Som sideeffekter af NCK:s centrale virksomhed har man gennem netværksopbygning i Norden og Europa skabt kontakter og muligheder for andre aktörer i Jämtlands län og der er herigennem opbygget et kompetencecenter for hele regionen, som tiltrækker aktiviteter med relation til lärende, som rækker langt ud over det kulturarvspädagogiske arbejdsområde. NCK:s virksomhed løfter desuden de bagvedliggende institutioner – Landsarkivet i Östersund, Föreningsarkivet för Jämtlands län og Jamtli indenfor arkiv- og museumsverdenerne i Sverige, hvilket vi har fået kvitteringer på indenfor vores egne nationale sektorer.

Samlet kan man sige, at resultaterne under NCK-virksomhedens første tid viser at vi er på rette vej, samt at det hele meget vel kan gå hen og blive noget rigtig stort.

NCK:s opgave:

(citeret fra projektansøgningen til Österunds kommun og Jämtlands läns landsting 2006):

”Nordiskt centrum för kulturarvspedagogik (NCK) är ett nordiskt nätverksprojekt, med Jamtli som projektägare och med säte i Östersund, som innanför det kulturarvspedagogiske området har till syfte att::

- + insamla och förmedla erfarenheter och forskningsresultat
- + stimulera kompetensutveckling och utbildning
- + initiera, genomföra samt vara arena för utvecklings- och forskningsprojekt
- + vara den naturliga mötesplatsen för aktiva inom fältet

I utvecklingsarbetet ingår att:

- + driva och utveckla NCK:s maillista
- + driva och utveckla NCK:S hemsida
- + genomföra seminarier, konferenser och fortbildningskurser
- + planlägga och förbereda forsknings-, utvecklings- och utbildningsaktiviteter

Dessutom prioriteras kulturarvspedagogisk verksamhet och utveckling i oförminskad omfattning inom landsarkivets, föreningsarkivets och museets ordinarie verksamhet. Detta innebär även att dessa institutioner i förbindelse med t.ex. andra styrdokument eller investeringar prioriterar kulturarvspedagogisk verksamhet inom respektive institution och i NCK”

Organisering:

(citeret fra projektansøgningen til Österunds kommun og Jämtlands läns landsting 2006):

Nordiskt centrum för kulturarvspedagogik har en styrgrupp bestående av representanter för:

- + Östersunds kommun (politiskt utsedd ordförande)
- + Jämtlands läns landsting (politiskt utsedd vice ordförande)
- + Jämtlands läns länsstyrelse
- + Danmarks Pædagogiske Universitet
- + ABM-utvikling i Oslo
- + Landsarkivet i Östersund
- + Föreningsarkivet i Jämtlands län
- + Jamtli

Styrgruppen har det övergripande ansvaret för verksamheten

NCK:s verksamhet utvecklas i samråd med en referensgrupp bestående av representanter för:

- + Statens Arkiver, Danmark
- + Nationalmuseet i København, Danmark
- + Danmarks Pædagogiske Universitet, Danmark
- + Helsingfors stads kulturcentral, Finland
- + Sagalunds museum, Finland
- + Nationalarkivet, Island
- + Riksarkivet, Norge

- + ABM-utvikling, Norge
- + Sverresborg – Trøndelags Folkemuseum, Norge
- + Riksarkivet, Sverige
- + Nationalmuseum, Sverige
- + Statens Kulturråd, Sverige
- + Kalmar läns museum
- + Linköping Universitet
- + Mittuniversitetet
- + Länsstyrelsen i Jämtlands län
- + Landsarkivet i Östersund
- + Föreningsarkivet i Jämtlands län
- + Jamtli

Senere er referencegruppen blevet udvidet med repräsentant for Midtjysk Videncenter for Kulturarvspädagogik (2008) og for Riksutställningar (2009).

NCK:s formidling af viden og erfaringer:

- Egen konferencevirksomhed

NCK har bygget på de gode erfaringer som erhvervedes i forbindelse med Jamtlis "nationella uppdrag" for udvikling af friluftsmuseumsvirksomheden i Sverige 2003-2005, hvor der arrangeredes konferencer i februar hvert år. NCK har naturligvis udvidet målgruppen.

Målgruppen for vårkonferencerne er medarbejdere ved kulturarvsinstitutioner i Norden samt andre interesserede.

Gennem at se til at der er bred nordisk præg i program samt have bredde i udbudet med interesse for både arkiv-, museums-, kulturmiljø- og kunstpädagogik er målet at konferencerne langsomt men sikkert etablerer Östersund og Jämtland som det naturlige mødested, hvor man årligt møder nordiske kolleger samt får brancheoverskridende erfaringer.

Under delrapportperioden har der været arrangeret følgende 2 vårkonferencer:

Kulturarvpedagogik i Norden

7-8 februar 2007 med følgende program:

7 februari, 2007

11.00 – Ankomst och registrering

12.30 – 13.30 Lunch

13.30 – 13.35 Välkomnande

13.35 – 13.50 Eva Sjögren, "Presentation av NCK"

13.50 – 14.35 Henrik Teleman, "Man vill ju pussas lite först"

14.35 – 15.20 Marit Hosar, "Arkiv, kunst og pädagogik"

15.20 – 15.45 Kaffepaus

15.45 – 16.30 DISKUSSION: Vad tror vi att deltagare lär sig?

16.45 – 17.30 Ellen Holst Buas, "Kulturarvspædagogik i børnehaven"
 17.30 – Inkvartering
 19.00 – Festmiddag på Restaurang Hov och utdelning av 2007 års NCK pris

8 februari, 2007

08.15 – 09.00 Jocelyn Dodd, "The impact of learning in museums"
 09.15 – 10.00 Anna Ketola, "Det nationella uppdraget med arkivpedagogik"
 10.00 – 10.30 Kaffepaus
 10.30 – 11.15 BESÖK I DAGLIGT ARBETE: Jamtli och Landsarkivet/Föreningsarkivet
 11.15 – 12.00 Anita Synnøstvedt, "Mångkulturella möten kring en forntida lämning"
 12.00 – 13.00 Lunch
 13.15 – 14.00 Søren Friis Møller, "Museumspædagogikken i Danmark netop nu"
 14.15 – 15.00 Henrik Zipsane, "Kulturarv som vej til en ny chance i livet"
 15.00 – 15.15 Avslutning med Catarina Lundström
 15.15 – Kaffe

Konferencen havde 77 deltagere,

Kulturarvpedagogik i Norden 20-21 februar 2008 med følgende program:

20 februari 2008

10.00 – Ankomst och registrering
 11.30 – 11.35 Välkomnande
 11.35 – 11.45 Presentation av NCK
 11.45 – 12.30 Keynote, Nina Gran, " Förvalta, fördela eller förmedla? ProduForum - ett kulturellt Linux-nätverk i Helsingfors"
 12.30 – 13.30 Lunch
 13.50 – 14.35 Rachel Hasted, "Making History: Social Inclusion, Learning and Heritage"
 14.35 – 15.20 Anders Högberg, "Kulturmiljöpedagogik med nuet i fokus"
 15.20 – 15.45 Kaffepaus
 15.45 – 17.45 Parallella Seminarier (grupp 1, 2, 3 och 4)
 17.45 Inkvartering
 19.00 – Festmiddag på Restaurang Hov och utdelning av 2008 års NCK pris

21 februari 2008

08.15 – 09.00 Keynote, Charlotte S. H. Jensen, " Kulturravspædagogik 2.0"
 09.15 – 10.00 Ellen Holst Buas, "Kulturarvspædagogik i børnehaven"
 10.00 – 10.30 Kaffepaus
 10.30 – 11.15 Kaja-Tuva Werner, "Kreativitet – en inre kraft"
 11.15 – 12.00 Hadwig Kräutler, "Otto Neurath - Educational Concepts of the Progressivists in Vienna of the 1920s and Museum Work"
 12.00 – 13.00 Lunch
 13.15 – 14.00 Henning Lindberg, "På rejse ind i erindrungen - en museumspædagogisk metode"
 14.15 – 15.00 Keynote, Tine Berg Floater, "Crossover i kultursektoren: Kunst i arkivformidlingen"
 15.00 – 15.15 Avslutning
 15.15 – Kaffe

Konferencen havde 86 deltagere,

- Egen seminarievirksomhed

Målgruppen for seminarievirksomheden er de håndplukkede nordiske kolleger fra referencegruppen, som hver især repræsenterer væsentlig virksomhed indenfor det kulturarvspædagogiske felt. Gennem seminarievirksomheden knyttes disse mennesker til NCK, som de føler et ansvar for.

Referencegruppen udvikler idéer og forslag til udviklingsarbejder og initiativer, som NCK driver fremad. Samtidig forankres NCK:s virksomhed på centrale steder i Norden.

Under delrapportperioden har NCK arrangeret 2 seminarier for referencegruppen:

Vuxnas lärande och kulturarvspedagogik

6-7 december 2007 med följande program:

6 december, 2007

- 12.30 Lunch
- 13.30 Inledning. NCK och Vuxnas lärande
- 15.00 Föreläsning med Tor Einar Fagerland samt diskussion
- 18.00 Middag

7 december, 2007

- 8.00 Fortsatt diskussion utifrån kartläggningsprojektet
- 10.00 Diskussion "Nya samarbetsområden" – serie af inlägg från deltagarna
- 12.00 Avslut och Lunch i Jamtli café

Vuxnas lärande och kulturarvspedagogik

19-20 november 2008 med följande program:

19 november, 2008

- 12.30 Lunch (Restaurant Hov)
- 13.45 "Finns det ett informellt, icke-formellt och formellt samhälle bakom lärandet?"
Föreläsning ved Bo Eneroth (Rentzhogsalen)
- 14.30 "Kultur och hälsa – om myter och verkligheter"
Föreläsning ved Cecillie von Otter (Rentzhogsalen)
- 15.15 Fika (Jamtli Kafé)
- 15.45 NCK:s kartläggningsprojekt om kulturarvsinstitutioner och vuxnas lärande
Presentation och diskussion av rapport ved Lasse Sonne
- 16.30 Diskussion om fortsättning av fokus på vuxnas lärande genom ett
eventuellt utvecklingsprojekt
- 17.00 Avgång till hotel
- 19.00 Middag (Restaurant Hov)

20 november, 2008

- 8.15 Rapporter från referensgruppens medlemmar om intressante initiativ,

- projekt och ny forskning i respektive land
- 10.00 Fika (Jamtli Kafé)
- 10.30 Rapport från NCK om status för olika projekt
- 12.00 Lunch (Restaurant Hov)
- 13.00 "Kulturarvet i Norden och sociala medier"
Projektpresentation ved Charlotte S. H. Jensen & Lasse Sonne
- 13.30 Diskussion "Nya samarbetsområden"
- 14.30 Avslutning och fika (Jamtli Kafé)

- Egen kursvirksomhed

Der findes en række områder indenfor det kulturarvspædagogiske felt, som ikke finder sin plads ved konferencer – da de forekommer for "små" eller specielle – og desværre heller ikke indenfor rammen af formel uddannelse ved universiteterne, men som der tydeligvis er behov for at kunne fordybe sig i under nogle få dage sammen med ligesindede. NCK:s workshops under høsten er et forsøg på at dække nogle af disse behov og retter sig først og fremmest til praktisk virksomme indenfor kulturarvspædagogikken.

Under delrapportperioden har der været arrangeret følgende 2 workshops:

Kulturarvspædagogisk workshop – Tema: brændende spørgsmål

17-18 oktober 2007 med følgende program:

17 oktober 2007

- 09.45 Registrering og fika, Landsarkivet i Östersund
- 10.00 Inledning: Henrik Zipsane - Landsantikvarie på Jamtli berättar om "Att arbeta med värdegrundsfrågor och svåra teman på kulturarvsinstitutioner"
- 11.00 Magnus Ericsson, Jamtli presenterar tankarna bakom "På flykt" samt de praktiska förberedelserna
- 11.30 Lunch i Jamtli Café
- 12.15 Delta i "På flykt". Samling i Jamtlis reception
- 15.30 Genomgång och diskussion med aktörerna
- 18.00 "Mat och prat": middag serveras i Lignellsalen - Jamtli

18 oktober 2007

- 9.00 "Hot Spots". Harriet Marie Terjesen från Fylkesarkivet for Vestfold berättar om "Hot spots" samt förberedelser, genomförande och utfall av de två genomförda projekten "Trenger du en polakk" och "Tiggerbander eller troverdige fattige?"
- 11.00 Diskussion: Att arbeta med Hot spots
- 12.00 Lunch i Jamtli Café
- 13.00 Diskussion om de redovisade projekten från Jämtland och Västfold och fortsatt diskussion om att arbeta med värdegrunds-, brännande och svåra frågor osv
- 14.00 Sammanfattning
- 14.30 Kaffe i Jamtli Café
- Tid för besök i Jamtlis utställningar samt på Landsarkivet i Östersund.

Kulturarvspedagogisk workshop – Tema: Interaktiva Pedagogiske Hemsidor

21-22 oktober 2008 med følgende program:

21 oktober 2008

10.00-11.00 Välkommen till NCK med kaffe på Landsarkivet.

11.00-12.30 Teoretisk gennemgang. Datorpedagogen Helena Fredriksson beretter hur man bygger interaktive hemsidor. Uppbyggnad, lättillgängliga program, introduktion av presentationstekniker mm. Möjligheter och begränsningar diskuteras.

12.30 Lunch på Restaurang Hov 13.30 Fortsättning från förmiddagen med möjlighet att prova på.

18.30 "Mat och prat" - fortsatt diskussionen med dina intresserade kollegor.

Onsdag den 22 oktober

9.00-11.30 ABM-utvikling, Norge informerer om sin pågående satsning inom Digitalt fortalt (story telling/digitalt berättande).

11.30 Lunch på Restaurang Hov

12.30-14.30 Vestra gothia presenterar sin hemsidesatsning.

14.30 Avslut: Kaffe på Jamtli kafé

- Kursus- og uddannelsesvirksomhed i samarbejde med formel uddannelsessektor

Mittuniversitetet og Droning Mauds Minnes Højskole

I et formaliseret samarbejde indenfor rammen af et interregprojekt mellem Jamtli på vegne af NCK og Mittuniversitetet, Dronning Maud Minnes Højskole og vores søstermuseum i Trondheim, Sverresborg skabes og gennemføres under perioden 2009-2012 en internordisk uddannelse for forskolelærere med indretning mod anvendelse af kulturarvspædagogik og børnekultur for førskolebørn.

Under det akademiske år 2009/2010 forberedes uddannelsen med mere, hvorefter uddannelsen udbydes indenfor rammen af projektet 2010/2011 og 2011/2012

Norges Tekniske Universitet i Trondheim (NTNU)

NTNU har indgået i et formaliseret samarbejde med NCK. Det har medført at et intensivt kursus på masteruddannelsen i kulturarvsformidling og kulturmindebeskyttelse er forlagt til Östersund, hvor NCK står som ansvarlig kursusholder. Kurset afholdtes første gang i april 2008. Kurset var oplagt med følgende hovedindhold:

Dag 1:

Præsentationen af Jamtli indeholder også introduktion af, hvad der kendetegner et moderne museum. Hvordan drives det? Hvilke målsætninger og strategier præger et moderne museum?

Kulturarv og regional udvikling: - hvilken nytte har kulturarv og museer?

Undervisning i, hvordan kulturarvssektoren kan være med til at skabe samfundsøkonomisk vækst i et regionalt perspektiv.

På flugt: Undervisning i, hvordan museet kan anvendes til at berette om samfundsaktuelle spørgsmål. Desuden diskuteres virkningen af dette.

Dag 2:

Tidsrejse: Formidling ved museer via dramaleg.

Dag 3:

Arkivpædagogik: Arkivet som læringsplads.

Udstillingspædagogik i praksis tager udgangspunkt i Jamtlis vinterudstilling.

Dag 4:

Undervisningen hele toradagen er opbygget omkring en nedlagt gård (Forsaprojektet) og udgravningen af denne som eksempel på, hvordan kulturmiljø kan formidles til skolerne.

Kulturarvsforbrug behandler spørgsmålet om, hvordan forbruget af kulturarven belaster kulturarven.

Dag 5:

Ved seminaret diskuteres kurset i sin helhed. Herefter evaluering.

Tilbagemeldingerne fra både studenter, NTNU og fra deltagende lærere fra landsarkivet, föreningsarkivet, Jamtli, länsstyrelsen og Sverresborg har været endog meget positive, hvorfor NTNU har besluttet at fortsætte samarbejdet.

- Deltagelse i konferencer, seminarier o.l.

2007:

- Februar: Folkrörelsernas Arkivförbund (Uddevalla) **med indlæg**
Internationella Programkontoret (Stockholm) **med indlæg**
- Marts: Mittnordiska kulturdagar (Östersund) **med indlæg**
ABM-konference (Hässleholm) **med indlæg**
Arkivkonference (Odda) **med indlæg**
- April: Nordisk Arkivnetværk (Köbenhavn)
Riksförbundet Sveriges Museer (Stockholm)
- Maj: NIKU - Norsk Kulturminnesvörn (Oslo)
Midtjysk Videnscenter for Kulturarvspædagogik (Skjern) **med indlæg**
Informatörkonference (Sundsvall)
Arkivpædagogisk Forum (Stockholm)
- Juni: EARLALL specialkonference (Livorno) **med indlæg**
Centre for Research in Lifelong Learning (Sterling) **med indlæg**
- September: ICOM/CECA International museumsconference (Wien) **med indlæg**
AEOM de europäische friluftsmuseers conference (Arnhem)
FRI- Sveriges friluftsmuseers årskonference (Uppsala) **med indlæg**
- Oktober: FUISM – Sveriges museumspædagogers årskonference (Stockholm)
Bok- & Biblioteksmässen (Göteborg) **med indlæg**
Bridging Ages conference (Vilnius)
- November: Heritage i old age conference (Dublin)

2008:

- Marts: Riksförbundet Sveriges Museer (Stockholm) **med inlägg**
 ODA – Organisationen Danske Arkivers seminar (Gentofte)
 EARLALL konference (Bruxelles)
 Birkas Lifelong Learning konference (Östersund) **med inlägg**
 Informationens Dag (Stockholm)
 Museumspädagogisk konference (Helsingfors) **med inlägg**
- April: OAM – Organisationen Danske Museers årskonference (Nyborg)
 Arkivpädagogisk konference (Oslo) **med inlägg**
 Nordisk FRI seminarie (Östersund) **med inlägg**
 Kunstpädagogisk konference (Umeå)
 Kunstpädagogisk fremtidsværksted (Trondheim)
- Maj: Svenska Arkivdaggar (Göteborg) **med inlägg**
- August: Arkivpedagogiskt Forum (Stockholm)
- September: LLOAM – Europäisk museumskonference (Chichester) **med inlägg**
 FRI- Sveriges friluftsmuseers årskonference (Västerås) **med inlägg**
- Oktober: Livskvalitetskonference om äldre (Helsingfors)
 Läns museernas Samarbetsråd om LLL (Härnösand) **med inlägg**
- November: Statens Arkivers Samarbetsråds seminar (Östersund) **med inlägg**
 Arkivpädagogisk konference - Skånes Arkivförbund (Lund)

Hertil kommer deltagelse i seminarier i forbindelse med de nationale, nordiske og europæiske projekter, som NCK deltager i – se nedenfor.

- NCK:s mailliste

Grunden för NCK:s maillista fanns redan år 2005 då den existerade som en museipedagogisk maillista och sköttes av kulturrådet och Johanna Berg. Genom ett svalnande intresse från kulturrådets sida för underhållet av denna maillista beslutade NCK att ta över ansvaret för listan och därmed bredda dess inriktning. Genom att NCK tog över ansvaret för maillistan övergick listan till att vara ett forum för alla de organisationer och personer som är intresserade av kulturarvspedagogik i Norden. Detta innebär idag att maillistan omfattar musei-, konst-, kulturmiljö-, och arkivpedagogik i Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige. NCK:s maillista är ett utmärkt verktyg, en spindel i nätet som sprider information, kunskap och erfarenheter inom kulturarvspedagogik i hela norden. Maillistan har idag ungefär 500 prenumeranter, där ¼ kommer från övriga norden.

- NCK:s hjemmeside

NCK's hemsida liksom maillistan fungerer som en nyhetskanal för alla nordiska kulturarvspedagogiskt intresserade. På hemsidan publiceras den senaste informationen och nyheter inom den nordiska kulturarvspedagogiska sektorn. Hemsidan är den enda av sin sort i Norden, statistiken visar att hemsidan har haft en fördubbling av sitt besöksantal, 2007-12 hade sidan 1217 besökare och 2008-12 hade sidan 3177 besökare. Ingången till NCK sker först och främst genom Google där vi också har en annons för NCK.

NCK:s virksomhedseksperimentelle projekter:

- Xpress on tracks!

2006-2008

Financiering: Östersunds kommun, Arbetsförmedlingen i Östersund og Kulturrådet

Målet med projektet har været at udvikle metoder for anvendelse af kulturarvspædagogik for at stimulere unge mennesker i alderen 20-24 med utilstrækkelige basis-kundskaber til at forbedre disse. Problemstillingerne med "early school leavers" er udpeget som et EU-problem og findes også i betydeligt omfang i Jämtlands län.

I projektet har NCK haft bestillerrollen og samordnet dette projekt med det europæiske overbygningsprojekt "YALTCEE", se nedenfor. I projektet har Landsarkivet i Östersund, Jamtli og Birka Folkhögskola haft udførerrollen.

Projektets resultat har været yderst positivt med 40 % af de unge deltagere tilbage i uddannelsessystemet og yderligere 10 % i job.

Projektet har fundet stor interesse hos europæiske kontakter gennem "YALTCEE" projektet samt er præsenteret både indenfor rammen af EARLALL, PASCAL og LLOAM. Desuden udvalgte KUR projektet som årets udviklingsindsats på museumssiden i Sverige 2007!

- Back on track

2009-2010

Financiering: Östersunds kommun, Arbetsförmedlingen i Östersund, KUR og ESF

Målet med dette projekt er at yderligere forbedre og effektivisere metoderne som udvikledes under "Xpress on tracks" og se om vi kan få 50 % af deltagerne til at forbedre sine grundkundskaber. Målgruppen er udvidet, således at aldersgruppen nu er 18-24 årige.

Projektet danner basis for de påtænkte videreførelse af det europæiske projekt "YALTCEE" til et større udviklingsprojekt, se nedenfor.

- After work

2008

Financiering: Landsarkivet, Föreningsarkivet, Jamtli og Birka

Med resultaterne fra det nationale undersøgelsesprojekt "Kulturarv, livslångt lärande och social ekonomi" (se nedenfor) samt med inspiration fra partnerne i NCK:s referencegruppe ønskede NCK at iværksætte relativt enkle aktivitetsmuligheder for arbejdsfrie – hovedsageligt pensionister – indenfor normal arbejdstid. Målet med projektet har været at dels sprede kendskaben om mulighederne gennem at engagere sig i kulturarv, dels at yderligere forstærke kulturavsinstitutionernes rolle som mødesteder samt endelig at aktivere endnu flere mennesker.

Projektet har været drevet med egne midler under hösten 2008 og har været en stor succes med mellem 20 og 60 deltagere på mødedagene hver uge, hvor smagsprøver en dag på Jamtli eller Landsarkivet, Föreningsarkivet og Jamtli har været fulgt op af fordybelsesmuligheder en anden dag på Birka.

Udfaldet har været så positivt, at virksomheden fortsætter som ordinær drift fra foråret 2009. NCK kommer at følge udviklingen af virksomheden og undersøger muligheden for at kunne få en opfølgende evaluering gennemført som også relaterer til resultaterne fra undersøgelsen i projektet "Kulturarv, livslångt lärande och social ekonomi" (se nedenfor).

- Da jeg var ung! (Erindringsoplevelser i socialpædagogisk tjeneste)

2009-2010

Financiering: Östersunds kommun, og KUR

Projektets mål er at udvikle effektive og ressourcemæssigt realistiske metoder til at øge livskvaliteten og træne mindefunktionerne hos ålgruppen, som består af enligboende og enligstående gamle mennesker, som bedømmes som i risiko for at udvikle demens hurtigere på grund af manglende stimulans.

Projektet udføres af Jamtli med bistand fra arkiverne i et af miljøerne på Jamtli, hvor der ugentligt vil blive arrangeret kulturhistoriske hverdagsaktiviteter samordnet med Östersunds kommun, som primært bidrager med transporterne. Projektet samordnes med tilsvarende aktivitetsprojekt på Gammlia i Umeå og med løbende kontakt og vejledning fra Umeå Universitet.

Forhåbningen er at der på dette projekt senere kan søges yderligere metodeudvikling i et nordisk projekt med partnere fra Nordisk FRI, se nedenfor.

NCK:s nationale udviklingsprojekter:

- Kulturarv, livslångt lärande och social ekonomi

2007

Financiering: Stiftelsen Framtidens Kultur

Projektet havde til mål at belyse hvorfor visse voksne søger sig til kulturarvsinstitutionerne – især seniorgrupper. I projektet samarbejdede Landsarkivet, Föreningsarkivet og Jamtli med Jamtlis Gynnare, Jämtlands läns Konstförening, Jämtlands läns Släktsforskerförening og Mittuniversitetet.

Resultaterne af undersøgelsen er formidlet videre gennem ICOM/CECA og danner en del af grundlaget for det efterfølgende initiativ med projektet "After work" (se ovenfor).

NCK:s nordiske udviklingsprojekter:

- Netværksprojekt om voksnes læring gennem kulturarv

2006-2007

Nordplus Voksen projekt

Projektet havde til formål at fremskaffe et første indtryk af hvad man ved om voksnes læring gennem kulturarv i de enkelte nordiske lande. Det foregik gennem seminarier med NCK:s referencegruppe 2006 og 2007, hvor der fremlagdes skitser til oversigter fra hvert land samt sektoropdelt mellem arkiver og museer.

Projektets resultater var så interessante, at NCK:s referencegruppe rekommanderede at fortsætte med et mere dybtgående kortlægningsprojekt (se nedenfor).

- Kortlægningsprojekt om voksnes læring gennem kulturarv

2007-2008

Nordplus Voksen projekt

Projektet har haft til formål at se nærmere på hvordan voksnes læring gennem kulturarv egentlig ser ud i Norden. Der er blevet indsamlet en række cases via rapporter og beskrivelser på internettet og andre kilder. Desuden er voksnes muligheder – som de ses af institutionerne selv – ved besøg på Aalborg Stadsarkiv og Jamtli blevet beskrevet grundigt. Endelig er der gennemført grundigere undersøgelser af initiativer ved Kalmar läns museum og Islands Nationalarkiv.

Der er udarbejdet rapport over projektet, som er diskuteret af NCK:s referencegruppe som har rekommanderet at der gås videre med en ansøgning om et egentligt udviklingsprojekt.

En ansøgning indsendes i februar 2009 for et projekt under perioden 2009-2011

NCK:s europæiske udviklingsprojekter

- Staff development from museums in Lithuania

2007

Financiering: Leonardo da Vinci Mobility project

Projekter har været det Lithauiske Kulturministerium.

Projektets formål har været at give 20 professionelle museumsmedarbejdere i Lithuaen mulighed for at gøre ugelange dybtgående studiebesøg på Jamtli med særligt henblik på den pædagogiske og markedsføringsmæssige virksomhed.

Projektet medførte for NCK og Jamtli at vi nu har udviklet gode kontakter til Lithauisk museumsverden samt at vi har opövet et godt studiebesøgsprogram.

- YALTCEE (Young Adults Learning Through Cultural Experiences in Europe)

2007-2009

Financiering: Grundtvig Partnership project

Projekter er NCK/Jamtli.

Projektet bygger på "Xpress on Tracks" (se ovenfor) og er et samarbejde med institutioner i Toscana, Skotland og Niedersachsen med henblik for gennem studiebesøg og tematiske seminarier hos hverandre at sammenligne vores indsatser for at hjælpe unge mennesker med for ringe uddannelsesmæssig baggrund ind i samfundet.

Gennem Toscana og Skotland referer projektet direkte til styrelserne i EARLALL og PASCAL.

Projektet har givet værdifuld information og inspiration, ligesom kendskab til partnernes særlige forudsætninger er nyttig for fremtiden. Partnerskabet har rekommanderet at der søges for et større udviklingsprojekt for at udvikle europæiske guidelines på området samt udvikle og afholde et kursus med dette tema for stakeholders.

For at gennemføre et større projekt formodes det, at der er behov for yderligere en partner. Kaunas regionen i Lithauen har erklæret sig interesseret. En Grundtvig Multilateral projektansøgning for et projekt 2010-2011 forventes indleveret i februar 2009.

- European Cultural Heritage

2007-2009

Financiering: Grundtvig Partnership project

Projektet ejes af *Learning for Living Programme, Adult Education Service, Co. Donegal Vocational Education Committee* (Irland).

I projektet indgår repræsentanter fra Irland, Cypern, Tyrkiet, Ungarn, Danmark Estland og Sverige. Projektets mål er gennem studiebesøg og temaseminarier at producere en skitse til guidelines med inspiration for hvordan man gennem særlige kulturaktiviteter kan nå mennesker som ellers ikke udnytter kulturlivets muligheder.

Projektet er endnu knap halvvejs og det er for tidligt at bedømme mulighederne for fortsat udvikling af temaet i dette partnerskab. Der er dog allerede udviklet gode kontakter og især partnerne i Irland og Danmark kan være nogen som NCK fremover kan have nytte af i andre sammenhænge.

- Digital Extra

2008-2010

Financiering: Leonardo Multilateral project

Projektet ejes af NCK/Jamtli

I projektet samarbejder 10 partnere fra 7 lande, nemlig Östrig, Belgien, Tyskland, Spanien, UK, Tyrkiet og Sverige.

Projektets mål er at udvikle og afprøve et kursus i hvordan man producerer digitale udstillinger. Projektet er netop påbegyndt i december 2008.

NCK:s øvrige nationale, nordiske og europæiske virksomhed

- EARLALL (European Association of Regional and Local Authorities on Lifelong Learning)

Organisationen består af 27 regioner i EU som engagerer sig særligt i udvikling af livslang læring på regional og lokalt niveau. Fra Sverige er Västergötalands regionen og Jämtlands läns landsting medlemmer. NCK/Jamtli forvalter landstingets medlemsskab.

Gennem organisationen får man dels tilgang til detaljeret information og dels muligheder for at finde interesserede samarbejdspartnere.

NCK/Jamtli samordner Jämtlands läns kontakter til EARLALL gennem at løbende informere følgende parter:

- Jämtlands läns landsting – på politisk niveau gennem Lena Bäckelin

- Jämtlands läns landsting – på administrativt niveau gennem Lena Bergeskär og Jan Rönngren
- JiLU – v. Erik Andersson
- Landstingets uddannelsesinstitutioner – v. Carsten Magnusson
- LärCentrum – v. Håkan Lundmark
- Länsbiblioteket – v. Bodil Köpsén
- Landsarkivet – v. Eva Sjögren
- Föreningsarkivet – v. Karin Tegenborg-Falkdalen

NCK/Jamtli findes pt med i en ansøgning fra EARLALL og NCK har desuden EARLALL:s interesser bag sig i projekterne "Xpress og Tracks", "Back on track", "YALTCEE" samt kommende opfølgingsprojekt.

Gennem EARLALL har NCK/Jamtli formidlet kontakter for mobility-projekter for Jämtlands Gymnasium (Hotel- og restaurantlinien) til Toscana og for Birka Folkhögskola og Bäckedals Folkhögskola (Fritidslederuddannelsen) til Wales.

- PASCAL OBSERVATORY

Organisationen er en international sammenslutning af regioner og universiteter. Organisationen koncentrerer sin virksomhed om at stimulere så dynamiske kontakter mellem regioner og universiteter som muligt og primært med fokus på regional udvikling, livslang læring og socialt sammenhold. PASCAL har et nært samarbejde med OECD.

Via PASCAL har Jämtlands län adgang til konsultation fra ca. 50 internationale eksperter indenfor fokusområderne.

Jämtlands läns landsting har på NCK:s/Jamtli's rekkommendation gået ind i et PASCAL-projekt – kaldet PURE (Pascal Univeristy Regional Engagement) – om effektivisering af samarbejdet mellem region og universitet. Som særligt undersøgelsesområde er udpeget turismen. NCK/Jamtli samordner regionens deltagelse i nært samarbejde med ETOUR, J/H Turism og JiLU.

Gennem deltagelse i PURE har NCK/Jamtli sikret Jämtlands läns landsting alle medlemsregioners rettigheder – foruden stemmeret – under en 2-års periode.

I samarbejde med PASCAL arrangerer Kent County i marts måned 2009 en studietur for ledende tjenestemænd fra länet, for at kunne studere hvordan en region med mange års internationalt erfaring i det daglige benytter sig af PASCAL.

NCK har PASCAL:s interesser bag sig i projekterne "Xpress og Tracks", "Back on track", "YALTCEE" samt kommende opfølgingsprojekt.

- European Dialogue platform on Access to Culture

EU-kommissionen har budt europæiske kulturorganisationer ind til diskussion af de tre kulturpolitiske temaer, som europæiske rådet har udpeget: Tilgængelighed til kultur, mångkultur og endelig kulturindustrien. Diskussionerne foregår i såkaldte "platformer" som organiserer sit eget arbejde og finder sin egen arbejdsform.

I juni 2008 mødtes i Brussels repræsentanter for 36 europæiske kulturorganisationer indenfor den ene platform for at diskutere hvordan man ønsker at temaet om tilgængelighed til kultur skal udvikles som politikområde. Målet med en europæisk politikudvikling er således at det støtter nationalstaternes, regionernes og lokalsamfundenes egne indsatser og fører hele Europas kulturelle virksomhed fremad.

NCK/Jamtli v. Henrik Zipsane repræsenterer den europæiske friluftsmuseumsorganisation AEOM (Association of European Open Air Museums) i platformens arbejde. Han valgtes til samordnere for den vigtige arbejdsgruppe som skal udforme forslag til teksten om "Läring og tilgængelighed til kultur" samt til medlem af styregruppen for hele platformen. Den nævnte arbejdsgruppes virksomhed passer perfekt til ekspertisen og satsningerne i Jämtlands län gennem NCK/Jamtli

Platformens arbejde skal være afsluttet i efteråret 2009 gennem sammen med to platformene for mångkultur og kulturindustri at levere et forslag til policyudviklende dokument til kommissionen. Under hösten 2008 er der udarbejdet rekommandationer fra arbejdsgruppen om läring og tilgængelighed til kultur. I dokumentet er det lykkedes at få understreget 3 emner, som NCK har arbejdet for: Vigtigheden af nøglekompetencetänkning gennem kulturoplevelser, läring gennem kultur og läring om kultur samt endelig regionernes muligheder på linie med medlemsstaterne.

- LLOAM (Lifelong Learning in Open Air Museums)

Organisationen udgør et netværk under hovedorganisationen af europæiske friluftsmuseer. De 14 friluftsmuseer som indgår i LLOAM har et særligt engagement når det handler om udvikling af friluftsmuseumspädagogik. Jamtli har ledet arbejdet fra starten.

LLOAM:s vigtigste virksomhed består i seminarier hvert andet år, således på Jamtli (2002), Bokrijk (2004), Tallinn (2006) og Chichester (2008).

Foruden indbyrdes inspiration er netværket godt for NCK:s/Jamtli's europæiske forankringsarbejde og har haft enestående betydning under efteråret 2008, da der er fremtaget mængder med "best practice" eksempler i forbindelse med arbejdet indenfor "European Dialogue platform on Access to Culture (se ovenfor).

- FRI (Organisationen av Sveriges Friluftsmuseer)

Jamtli leder sammen med Skansen denne organisation af 26 friluftsmuseer i Sverige. Siden 2007 er der sket en arbejdsdeling indenfor FRI, således at Skansen, Fredriksdal og Jamtli har fået særlige opgaver på vegne af medlemmerne for at samordne og overvåge udviklingsinitiativer. For Jamtli's del handler det om friluftsmuseumspædagogik, hvilket passer fint til NCK.

Derfor har NCK/Jamtli organiseret et årligt friluftsmuseumspædagogisk træf på Jamtli og placeret det i forbindelse med de ordinære NCK vårkonferencer. Dette har yderligere forstærket NCK's position.

- Nordisk FRI

Dette netværk opstod 2002 og består af direktørerne for de "gamle" store friluftsmuseer i Norden, således 4 svenske, 3 norske, 2 danske, 1 finsk og 1 islandsk – samlet de 11 mest aktive friluftsmuseer i Norden.

Netværket har informelt anvendt NCK som sekretariat i forbindelse med netværkets hidtil tre største satsninger:

- Udarbejdelsen og udgivelsen af den første store skriftlige fremstilling om friluftsmuseernes internationale historie (Sten Rentzhog: *"Friluftsmuseerna, en skandinavisk idé erövrar världen"* og parallelt på engelsk *"Open Air Museums, the history and future of av visionary idea"* begge Jamtli Förlag 2007)
- International engelsksproget konference på Skansen i Stockholm om friluftsmuseernes fremtid i forbindelse med udgivelsen af ovennævnte værk
- Redaktion og udgivelse af konferenceindlæggene på ovennævnte konference (Inger Jensen og Henrik Zipsane red. *"On the Future of Open Air Museums"* Jamtli Förlag 2008)

- Arkivpedagogisk Forum

Dette nationale netværk stiftedes i Östersund i 1998 og har i dag deltagelse fra ca 50 arkivpædagoger og andre interesserede. Riksarkivet og landsarkivet i Östersund leder arbejdet

Årlige konferencer har indtil videre været den primære aktivitet, samtidig med at netværket også forsøger at løfte de arkivpedagogiske problemstillinger indenfor de forskellige arkivorganisationer i Sverige.

- Nordiskt arkivpedagogisk Forum

Dette er et strategisk netværk, som oprettedes i Östersund (2005). I dette mindre netværk indgår bl.a. Landsarkivet i Östersund, som på vegne af NCK er drivende i arbejdet.

Det overordnede mål er at øge anseelsen af det arkivpedagogiske arbejde i Norden.

De første år har der været gjort specielle indsatser for at få oprettet netværk ligesom det svenske i øvrige nordiske lande. Det er lykkedes i Danmark (2007) og Norge (2008).

Netværket arbejder også for i samarbejde med universitetsverden at skabe nordiske formelle kompetencegivende kurser. Desuden arbejdes der med at producere en antologi om arkivpædagogik som skal kunne anvendes på omtalte kurser.

- Midtjysk Videncenter for kulturarvspædagogik og Danmarks Pædagogiske Universitet

Ringköping-Skjern Museum er ved at opbygge et videncenter vedr. kulturarvspædagogik og ønsker et samarbejde med NCK.

I første omgang er der gennemført studiebesøg fra Ringköping-Skjern hertil og en ledende medarbejder derfra indgår i NCK:s referencegruppe fra og med 2008. Desuden har Ringköping-Skjern Museum sammen med Danmarks Pædagogiske Universitet antaget en forskerstuderende, som skal skrive afhandling om kulturarvspædagogikkens anvendelsesmuligheder i folkeskolen (grundskolen).

På vegne af NCK er Henrik Zipsane bivejleder for doktoranden – Lisbet Mogensen – fra og med januar 2009.

- Den gamle By og Århus Universitet

Den gamle By er i dag et af Europas mest dynamiske friluftsmuseer. Det er nu lykkedes museet at få en forskerstuderende ved Århus Universitet, som skal skrive afhandling om levendegørelse af historie.

Gennem kontakterne indenfor Nordisk FRI, AEOM og LLOAM har NCK/Jamtli særdeles gode relationer til Den gamle By og desuden til doktorandens hovedvejleder ved Århus Universitet.

På vegne af NCK/Jamtli er Henrik Zipsane inofficiel sidevejleder for doktoranden – Ingrid Vatne – fra og med sommeren 2008.

- Norges Tekniske Universitet i Trondheim (NTNU)

NTNU har vist stort interesse i at få samarbejdsrelationer med NCK og foruden masterkursus (se ovenfor) og rigelig deltagelse i NCK:s konferencer har NTNU indbudt NCK v. Henrik Zipsane og at deltage i ansættelsesudvalg for besættelse af en 1. amanuensistjeneste i kulturformidling og kulturminnesværn.

Dette arbejde er pågået under hösten 2008 og forventes afsluttet tidlig vår 2009.

NCK:s insatser för kulturarvspädagogisk forskning

NCK:s primäre indsats har bestået i at samle et konsortium bag en forskningsansøgning til det svenske Vetenskapsråd om oprettelsen af en kulturarvspädagogisk forskerskole. Konsortiet ledes af professor Peter Aronsson (Linköping Universitet) og i konsortiet indgår desuden Stockholm Universitet, NTNU (Norges Tekniske Universitet i Trondheim) og NCK.

Der har været indsendt ansøgning i både 2007 og 2008 – begge gange med afslag som resultat. For tiden pågår en diskussion af de bedømmelser ansøgningen har fået som grundlag for beslutning om eventuelt at ansøge endnu engang.

Ved siden af dette arbejde er der under delrapportperioden sket en markant opprioritering af den kulturarvspädagogisk indrettede forskning ved institutionerne bag NCK, frem for alt Jamtli, hvilket fremgår af den forsknings- og dokumentationsplan for Jamtli 2008-2010/2014 som er fremtaget. Under delrapportperioden er der af personale fra institutionerne bag NCK publiceret 16 titler med kulturarvspädagogik og/eller historiebrug i fokus.

- Alfredsson, Martin och Åslund, Linn "Nordiskt centrum för kulturarvspädagogiks vårkonferens 2008: Unik nordisk kulturarvspädagogisk konferens i Östersund" *Nordisk Museologi nr 1-2*, 2008.
- Ericsson, Magnus "Lek och lär på Jamtli" *Friluftsmuseer, kulturarv och lärande*, Östersund 2007
- Hemmendorff, Ove, "Norrländ-Botkyrka tur och retur. Arkeologi i förorten. Berättelser från norra Botkyrka" Burström, M. (Red.) *Södertörn Archaeological Studies 7*, Huddinge, 2008
- Olofsson, Karl.-Johan, "Somliga af djuren likna mest bockar" *Jämtens* 2009, Östersund 2008
- Sonne, Lasse "Kulturarvspädagogik i Norden", Lasse Sonne & Anna Jonsson (red.), *NCK:s vårkonferens 2008, Kulturarvspädagogik i Norden, Konferensrapport*, s 6-9, Östersund 2008
- Sonne, Lasse & Anna Jonsson (red.), *Kulturarvspädagogik i Norden, NCK:s vårkonferens 2008, Konferensrapport*, Östersund 2008
- Sunnergren, Lisbeth "Kraft ur historien för att ta sig framåt", *Drama och forum*, nr 1 2007
- Tegenborg-Falkdalen, Karin, "Skogens konung: Om symbolik kring djur och härskarmakt", *Jämtens* 2009, Östersund, 2008
- Zipsane, Henrik "Lifelong learning through heritage and art", s. 173-182, Peter Jarvis (red.) *The Routledge International Handbook of Lifelong Learning*, Routledge - London & New York 2008

- Zipsane, Henrik "Cultural Heritage, Lifelong Learning and Social Economy of senior citizens", pp. 89-95 in Hadwig Kraeutler (red.) *Heritage Learning Matters – Museums and Universal Heritage*, ICOM/CECA 2007 proceedings - Österreichische Galerie Belvedere – Wien 2008
- Zipsane, Henrik "Heritage learning - A question about here and now!", s. 132-144, Inger Jensen & Henrik Zipsane (red.) *On the Future of Open Air Museums*, Östersund 2008
- Zipsane, Henrik "Local and Regional Development through Heritage Learning", Observatory Pascal, www.obs-pascal.com 2007
- Zipsane, Henrik "Cultural learning as key word in transition from social client to learner", *The times they are a- changing – researching transitions in lifelong learning – Conference Proceedings*, CRLI – Centre of Research in Lifelong Learning - University of Stirling – Stirling 2007
- Zipsane, Henrik "Heritage learning: Not so much a question about the past as about the present, here and now!" Heribert Hinzen (red.) *Journal for Adult Education and Development*, Nr. 68, s. 69-82, Bonn 2007
- Zipsane, Henrik "Friluftsmuseet – at lære eller ikke at lære" (The Open Air Museum – To learn or not to learn), Mikael Eivergård & Henrik Zipsane (red.): *Friluftsmuseer, kulturarv och lärande*, s. 38-49, Östersund 2007
- Zipsane, Henrik Review of Kirsten Gibbs, Margherita Sani & Jane Thompson "Lifelong Learning in Museums – A European Handbook" EDISAI srl – Ferrara 2007, *Nordisk Museologi*, 2007-2, s. 107-110, Århus 2007

NCK:s övriga indsatser for at øge kulturarvspædagogikkens status

- NCK:s årspris

I november 2006 indstiftedes NCK:s kulturarvspædagogiske årspris. I motivationen for indstiftelsen hedder det følgende:

"Det er vigtigt at virke for at forhøje status for det kulturarvspædagogiske arbejde. I en sådan tankegang indgår bl.a. at dels meget konkret vise værdsættelse af godt kulturarvspædagogisk arbejde, dels fremhæve gode eksempler til inspiration og endelig medvirke til at omverden i bredere mening opdager det spændende kulturarvspædagogiske arbejdsfelt.

Derfor ønsker NCK at indrette Nordisk Centrum for Kulturarvspædagogiks pris, som kan tildeles en person eller en institution/organisation som har udført fremstående indsatser indenfor det kulturarvspædagogiske virkefelt.

Tildelingen besluttes af NCKs styregruppe på indstilling fra landsarkivarie, arkivchef og landsantikvarie og uddelingen foreslås forlagt til en konference eller lignende. Desuden forventes indsatser gjort for at sprede oplysninger om pris, prisuddeling og prismodtager så bredt som muligt.

Jamtli finansierer prissummen fra "Forskningsfonden" alternativt "David Hummels fond". Prissummen fastsættes af Landsantikvarien og udgør ikke mindre end 20 000 SEK."

Prisen er uddelt i forbindelse med vårkonferencerne februar 2007 og februar 2008. Under hösten året desforinden foregår en nomineringsproces via NCK:s mailliste. rismodtager i 2007 var **Charlotte S. H. Jensen**, webredaktör med mere ved Nationalmuseet i Köbenhavn. I februar 2008 tildeltes prisen til **Ebbe Westergreen**, kulturmiljöpedagogisk udvikler ved Kalmar läns museum.